

2. Приходько В.В, Кузьмінський В.П. Креативна валеологія. Концепція і педагогічна технологія формування технічних і гуманітарних спеціальностей як будівничих власного здоров'я: Навч. пос. / Заг. ред. і передм. А.Г. Чічкова. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2004. – 230 с.
3. Аверинцев С.С. Софія – Логос: Словник. – К., 1999.
4. Раєвський Р.Т., Канішевський С.М. Соціальне замовлення на фізичне виховання студентської молоді у XXI столітті // Теорія і практика фізичного виховання. – 2004. – № 2. – С. 37-42.
5. Апанасенко Г.Л. Валеологія: первые шаги и ближайшие перспективы // Теория и практика физ. культуры. – 2001. – № 6. – С. 2-8.

According to the results of some researches, we can follow a negative tendency of worsening children's physical condition and health, which causes physical exhaustion, lowering protection from stress, deceleration of mental abilities.

Key words: physical development, health, motive the capabilities, healthy way of living, movement activities and abilities.

Отримано 12.11.2009

УДК 378.16

А. А. Заводовський

*кандидат історичних наук, доцент, проректор з виховної роботи,
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка*

І. В. Райтаровська

*викладач, Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка*

СКЛАДОВІ УСПІХУ НАСТАВНИКА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ

У статті розкриваються форми та методи роботи наставників академічних груп Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. На прикладі педагогічного досвіду одного із найдосвідченіших академнаставників університету Шишкіна О.П. з'ясовується роль академнаставника в організації та плануванні навчально-виховної роботи групи.

Ключові слова: академнаставник, виховна робота, форми і методи виховання, педагогічні результати.

Вступивши у вищий навчальний заклад, колишні школярі навіть не здогадуються, що найбільші труднощі ще попереду. Не менше року буде потрібно першокурсникам, щоб привычати до нових умов життя. Головним помічником в адаптації першокурсників має стати наставник академгрупи [1]. На першому курсі у кураторів роботи особливо багато. Необхідно ознайомити студентів з правилами внутрішнього розпорядку університету, особливостями проживання у гуртожитках, вдало організувати вибори старости, профорга та інших членів активу, об'єднати майже незнайомих людей в колектив однодумців [2].

Першорядним завданням студентів є навчання, а найважливішою турботою куратора є допомога першокурсникам у «навчанні вчитися». Статистика стверджує, що саме на перших курсах спостерігається найбільше відрахувань по неуспішності, причиною тому є невміння колишніх школярів правильно організувати свій час. На семінарських заняттях вдається навчити студентів пра-

вильно відбирати матеріал з кожного питання, висловлювати основне, логічно вибудовувати відповідь, учити яким чином доповнювати і коректувати відповіді однокурсників.

Спорт – незамінний помічник в навчанні, вірний друг. Він допомагає стати сильним і працьовитим, об'єднує колектив в одну команду, збільшує творчий потенціал людини. Тому наступним завданням куратора є навчання студентів умінню поєднувати навчання і спорт. У цих педагогічних постулатах переконався викладач нашого університету з 1980 р., заслужений тренер України, суддя міжнародної категорії, доцент Олександр Павлович Шишкин.

Багато років він оформлює своїм педагогічним досвідом академгрупи факультету фізичної культури. Найбільш плідною була робота в одній із груп факультету у 1982-1985 рр. Олександр Павловичу вдалося підібрати дієвий актив групи (староста Неля Терехова, комсорг Тетяна Процюк, фізорг Василь Ткачук). У групі був високий рівень дисципліни і організованості, більшість студентів навчалася на «добре» та «відмінно» [3].

Як куратор групи, Олександр Павлович зосередив увагу студентів на організації фізкультурно-масової та спортивної роботи. Студенти активно включилися в роботу спортивних секцій, залюбки брали участь у різноманітних змаганнях. До складу групи входило 2 майстри спорту, 4 кандидати в майстри спорту, 12 першорозрядників [4]. Цілеспрямованість, творчий пошук членів групи принесли добрі результати. У збірну команду інституту по легкій атлетиці увійшли Тетяна Лупійчук, Ігор Ковецький, Галина Юрнюк, по баскетболу – Ольга Остафіїва, Олена Печерська, Галина Рісе, по гандболу – Олена Ніцеїцька, Ірина Стульська [5]. Наталія Костишок, Зінаїда Нежива і Євгенія Сироченко представили інститут в збірній команді української республіканської ради «Буревісник» з легкої атлетики [6]. Багатьом дівчатам з групи найбільше припали до душі заняття акробатикою. Неодноразовий учасник республіканських змагань Світлана Колесніченко здобула високе звання «Майстер спорту СРСР», Ольга Жукова та Неля Терехова стали кандидатами в майстри спорту СРСР. Дівчата активно займалися культурно-масовою і просвітницькою роботою і виступали на багатьох спортивних вечорах з цікавою показовою програмою [7].

Олександр Павлович розумів, що в будь-якій справі потрібна ініціатива і тому всіляко підтримував її. Студенти добровільно підключалися до організації занять у спортивних секціях, організовували змагання серед факультетів та курсів. Для тих, хто не встигав, організовували додаткові заняття. Самому наставнику академгрупи найбільше запам'ятався непосидючий і невтомний фізорг групи – Василь Ткачук. Він завжди допомагав товаришам на тренуваннях, проводив з ними ранкову зарядку. Як голова студентської ради гуртожитку, оформив спортивні куточки на поверхах гуртожитку. З його ініціативи у гуртожитку регулярно проводилися турніри з шахів і шашок, змагання з настільного тенісу, організовувалися конкурси на кращий у спорті поверх, вечори-диспути на медико-біологічні теми [5].

Разом з іншими студентами факультету члени групи взяли шефство над дитячим клубом «Сатурн» ЖКХ № 1. Неля Терехова займалася з юними гімнастками, Галина Юрнюк захоплювала хлоп'ят достоїнствами туризму. Така робота давала достойні результати. Наприклад, вихованці Ольги Грінчук, що вела тенісну секцію, стали призерами обласної першості школярів. Вона не ділила хлоп'ят на придатних і непридатних, перспективних і безталанних, була рада всім, хто бажав займатися спортом [3].

Перше місце за результатами двох республіканських і одного всесоюзного конкурсів на кращу організацію спортивно-масової роботи – закономірний результат для академічної групи, куратором якої був О.П. Шишкін [4]. Група досягла високого ступеня самоврядування, стала колективом однодумців завдяки спільним діям активістів та наставника. Це був не останній успіх в кураторській роботі Олександра Павловича.

Наступна група (2002-2006 рр. навчання), де був академнаставником О.Шишкін, теж вирізнялася між інших. На іспитах 50% студентів отримували відмінні оцінки. Досить активними були юнаки і дівчата у проведенні різноманітних спортивно-масових та культурних заходів. Завершили навчання у повному складі – 25 випускників, 13 з яких навчалися на контрактній основі. Так на факультеті фізичної культури буває рідко, адже з різних причин до заповненого фінішу приходять не всі. Знаково, що вісім випускників отримали диплом з відзнакою (Світлана Бойко, Ліза Бондарчук, Світлана Іванчук, Людмила і Тетяна Погребняки, Василь Трікуліч, Ольга Урсов та Ярослав Яровій). Серед них прекрасні спортсмени – майстер спорту міжнародного класу, учасниця Олімпійських ігор, переможниця на багатьох міжнародних та всеукраїнських змаганнях з боротьби Анастасія Матросова, майстри спорту з велосипедного спорту чемпіонка України Ірина Шпильова та Ольга Михайлова, майстер спорту України з художньої гімнастики Світлана Бойко, кандидати у майстри спорту з художньої гімнастики сестри Людмила і Тетяна Погребняки [8]. У групі навчалися й інші талановиті спортсмени.

В основу методологічного забезпечення його роботи лягли фундаментальні положення багатьох вітчизняних та закордонних педагогів і психологів, що сприяло переходу від авторитарної педагогіки до педагогіки співпраці й толерантності. У першу чергу це теоретико-методичні розробки доктора психологічних наук, директора Інституту Проблем виховання АПН України І.Беха. На його переконання, обмеженість традиційних методів виховання може бути здоланою шляхом залучення педагогами особистісно зорієнтованих виховних технологій [9]. Тому звернення О.П.Шишкіна до пошуку цих технологій виховання є цілком закономірним. Головною метою, яку ще двадцять п'ять років тому поставив перед собою педагог – є всебічне сприяння сумлінному виконанню студентами своїх обов'язків з одночасним захистом їх законних прав та інтересів.

Куратор сьогодні, на думку О. Шишкіна має виконувати чимало функцій, основні з яких – виховна, організаторська та комунікативна. Провідною серед них, безумовно, є виховна функція. Адже суспільство від установ освіти у першу чергу вимагає «кінцевий продукт» – сформованої особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, зберігає і продовжує українські культурно-історичні традиції, шанобливо ставиться до рідних святинь, української мови, історії, а також до культури всіх національностей, які проживають в Україні, виявляє культуру міжетнічних і міжособистісних стосунків [10].

Як підказує досвід досвідченого педагога, успішність виховання на рівні академічної групи напряму залежить від її куратора. Там, де педагогом вдається забезпечити наявність суспільно корисної і особистісно привабливої перспективи в самоуправлінській діяльності, поєднання індивідуальних нахилів і здібностей кожної особистості, її інтересів – з потребами колективу, наявності реальної і корисної справи, варіативності організаційних форм, – там на засадах реального самоврядування формується колектив однодумців, який працює на принципах співпраці і співтворчості [11].

Для більшої результативності ініціатив студентів академнаставник завжди намагався надати студентським самоврядним органам групи у межах їх повноважень повну свободу дій, не відмовляючись від адміністративного контролю за їхньою діяльністю. Досвідчений педагог, талановитий наставник академічних груп, заслужений тренер України Олександр Шишкин за роки роботи в університеті здійснював педагогічне керівництво п'ятьма групами і здобув повагу та авторитет серед студентів, випускників та науково-педагогічних працівників університету. Ректорат, міськвиконком, обласна державна адміністрація, органи самоврядування усіх рівнів нагороджували невтомного куратора численними грамотами та подарунками [12].

Список використаних джерел:

1. Якушкина М. С, Дерюгина Е. Р., Кураева Л. К. Воспитательное пространство ВУЗа: вопросы теории и практики. – Спб., 2004. – С. 48.
2. Роль куратора в формировании воспитательного пространства университета // Развитие личностно-образовательной позиции педагога как воспитателя. – Спб., 2005. – С. 54.
3. Яворська Ю. Думки і прагнення – єдині // Радянський студент. – 1984. – 25 жовтня. – С.1.
4. Синявская С. Физкультурный держим шаг // Спортивная газета. – 1984. – 24 сентября. – С.2.
5. Яворська Ю. Колектив однодумців // Прапор жовтня. – 1984. – 27 жовтня – С.3.
6. Радченко Л. Ориентиры «Буревесника» // Спортивная газета. – 1984. – 3 декабря. – С. 2.
7. Луцюк І. У центрі уваги – масовість // Корчагінець. – 1984. – 6 грудня. – С.4.
8. Гавришук А. Спортивна група // Студентський меридіан. – 2006. – 13 червня. – С. 5.
9. Бех І. Виховання особистості. Особистісно орієнтований підхід. – К.: Либідь, 2003.
10. Вища освіта України і Болонський процес: навч. посіб. / За ред. В. Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – С. 35.
11. Соловей М., Демчик В. Виховна робота у вищому навчальному закладі. – К., 2003. – С. 127.
12. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка: Факультет фізичної культури в персонах. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О., 2009. – С. 263.

In the article forms and methods of work of tutors of educational groups of Ivan Ohienko national university of Kam'yanec-Podil'sky of open up. On the example of one pedagogical experience of the most untried educational tutors of university of Shishkin O.P. the role of educational turns out tutor in organization and planning of an educational-educate work of group.

Key words: educational tutor, educate work, forms and methods of education, pedagogical results.

Отримано: 22.10.2009